

Cant de dol per Xipre

IORGOS MOLESKIS

Traducció d'Eusebi Ayensa

IORGOS MOLESKIS, nascut el 1946 al poble de Lissi, a la regió de Famagusta, actualment sota dominació militar turca, és una de les veus més riques i suggeridores de la moderna poesia xipriota. Ha publicat fins al moment deu reculls de poesia, a més de diverses traduccions i assaigs literaris. Els poemes que hem escollit per a la seva presentació al públic català, pertanyents als reculls «Gran era la lluna» (1980), «Fugaç primavera» (1984) i «La cisterna dels amors» (1987), reflecteixen, com bona part de la seva obra, el drama viscut pel poble xipriota arran de la invasió turca de 1974.

Set dies a la Mediterrània

Constantinoble, Pireu, Alexandria, Beirut,
Mediterrània –naufregis de la història–
ràtzies, batalles sense glòria. T'aboques al fons.
ossos trencats, gerres trencades, vi vessat, sang vessada.
Set dies l'hem buscada aquesta illa, errant per la Mediterrània,
per portar un missatge càlid, una mica d'esperança,
en aquesta mar sempre difícil d'abordar, com un punyal rovellat.

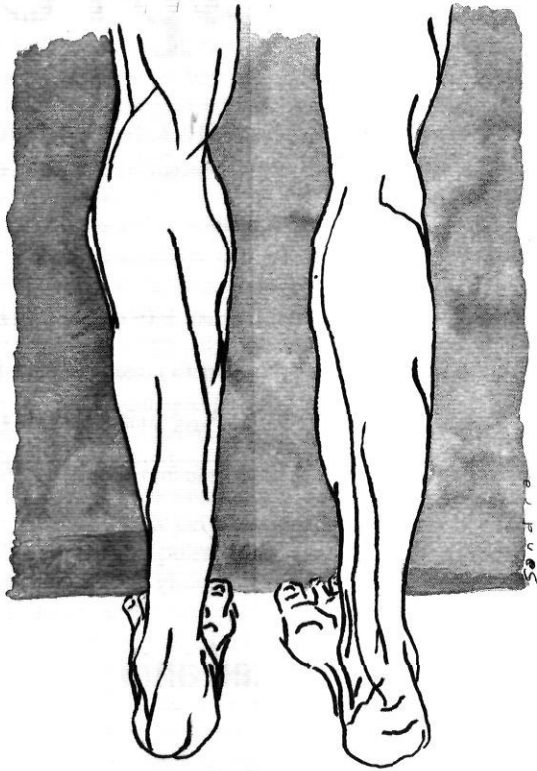
I tanmateix aquells que portaven el mal
l'han trobada fàcilment aquesta illa.
Sense escales, sense marrades,
sense fer cap cas de naufragis ni de ciutats d'antany,
van venir i van portar la mort.

I com ens miraven, Déu meu!, aquells homes,
abandonats i ferits, com si esperessin
que els portéssim la llibertat
com a present de les nostres banderes.

Llevem l'àncora. Mar Mediterrània, Mar Negra,
ciutats envellides, naufragis i un estol de pirates
que fendeix novament les aigües de la Gorgona.

(Mar Mediterrània, estiu de 1975)

Sandra

Mite

Fa anys, quan encara caminàvem
amb els peus nus per totes les nostres platges,
relliscant entre espines i esculls,
ja fa anys, des del cim del Pentadàctil
vaig veure l'illa viatjant
cap als estrets d'Escila i Caribdis,
amb les orelles ben obertes cap a les Sirenes,
sense témer res...

I vaig sentir una Gorgona que plorava
el destí de dos enamorats,
i moltes coses més...

Després hem viatjat molt
i no sé què n'ha estat dels enamorats
ni on es troba la Gorgona
ni on ha ancorat l'illa en el seu viatge.

I cerco un cim on aturar-me,
una mar tempestuosa,
una illa que viatgi
un amor que plori la Gorgona,
aterrida pel seu propi foc.

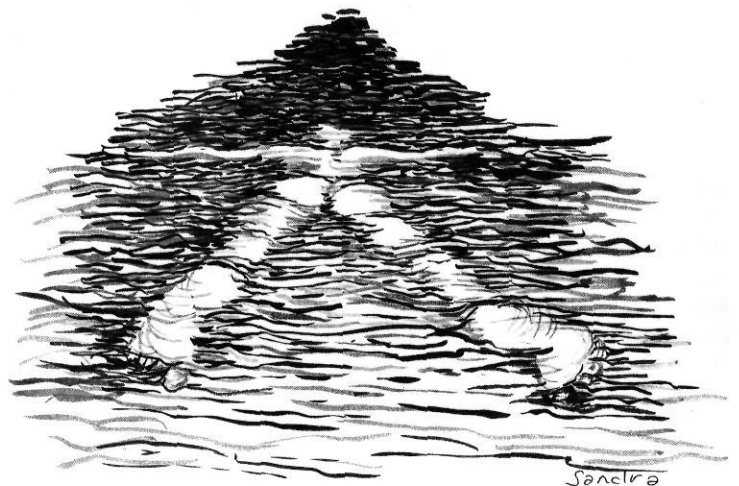
A Aïa Napa

A les coves d'Aïa Napa nien els coloms,
en el seu fons nia també l'onada
i als vespres ve a pondre-s'hi el sol.
A les coves d'Aïa Napa
encallen fustes de vaixells naufragats
i hi encallen també ossos. Indiferent
—és com un món que no coneix el seu principi ni la seva fi—
resta el mar sota la llum,
una llum que s'agita dins les seves entranyes
com el desig en un cos juvenívol.

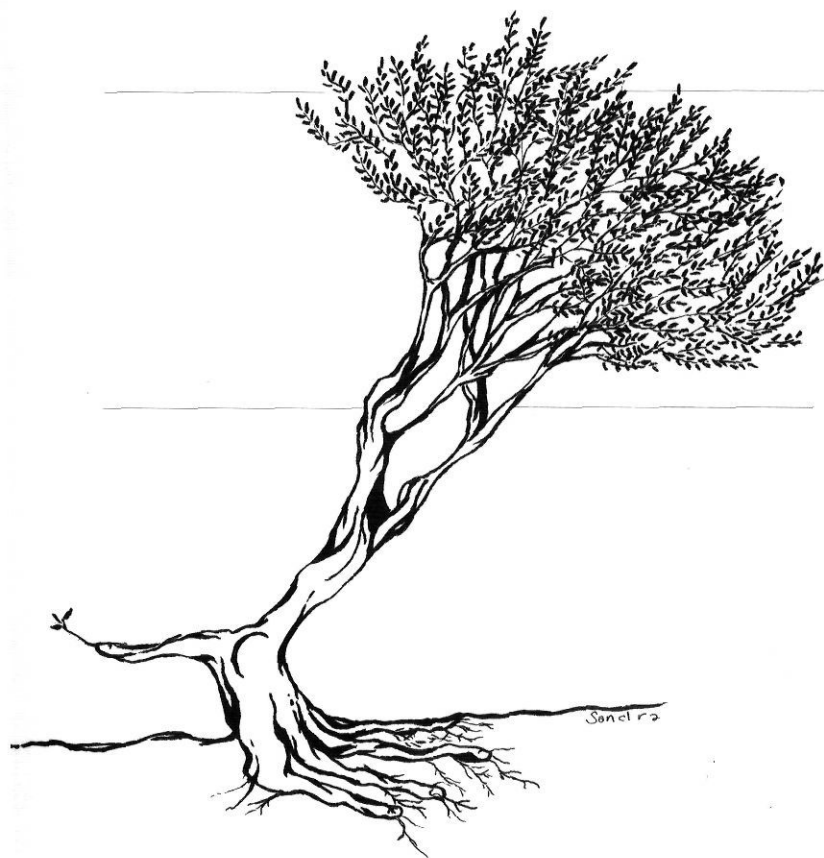
Com hauria volgut parlar amb aquesta llum
de la veritat que cerco, una vida sencera ja,
entre ciutats, ruïnes i temples abandonats,
en altres mars!

Hauria volgut parlar de tot això,
dels cossos marcits, dels ossos trencats,
de les fustes dels vaixells que han naufragat,
de la joventut que sempre fugí per no tornar mai més
i d'aquesta bellesa que per tot arreu m'envolta
i que tanmateix no puc retenir a les meves mans,
com el gra de raïm,
per destil·lar-ne el suc en la meua poesia...

És difícil parlar amb aquesta llum quan la mar vessa de cadàvers,
quan des de terra l'aire porta l'olor d'un bosc cremat,
quan la sang i les veus dels que han estat assassinats
s'obstinen a parlar en cadascun dels meus versos.

Sandra

Si com Ulisses intentés trobar-te...

Si com Ulisses intentés trobar-te
de retorn d'un exili de molts anys,
guardant la teva imatge al fons del meu record,
com et podria trobar ara que el temps ho ha canviat tot?

Tanmateix, guardo per a tu la poesia
—ets tu qui la vas donar a llum
i ets tu només qui la pots nodrir—.
No puc viure com les restes d'un temple antic,
ni m'escau tampoc la vida del naufrag.

Allí on el temps ha deixat el seu rovell,
allí on les desfetes han deixat les seves malediccions,
allí on les faltes han esdevingut tumors malignes,
és allí on intentaré trobar el teu rostre.
Allí, rere els colors, rere els perfums,
rere els comerços i els noms estrangers.
I et trobaré,
perquè per a tu només guardo la poesia.

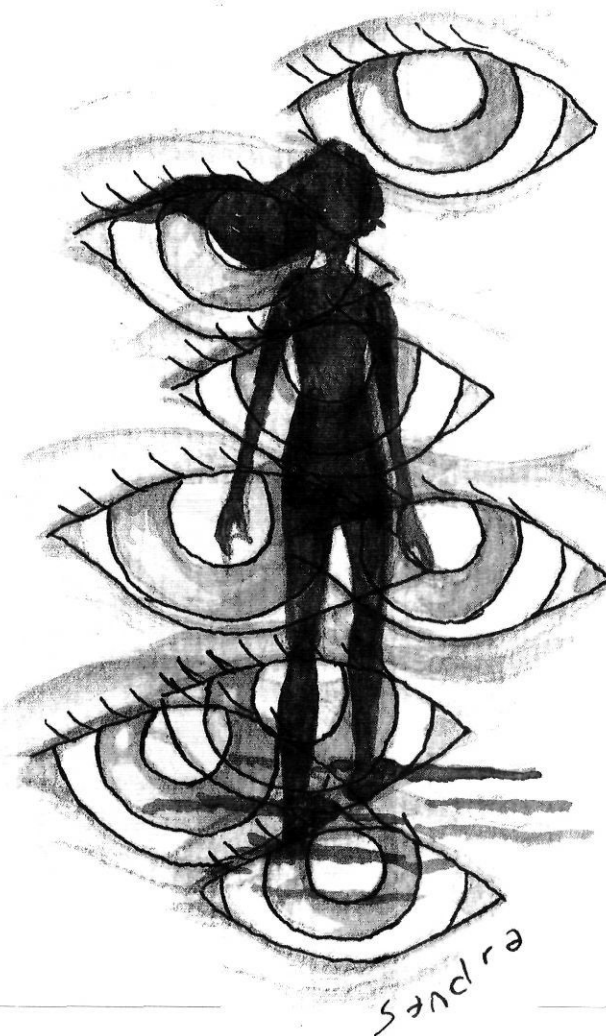
(Xipre, Estiu de 1976)

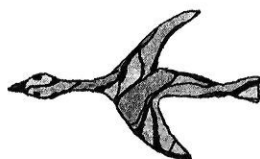
Olivera mil·lenària

No temo morir ni tampoc que m'arrenquin.
Encara que m'arrenquin no moriré pas
ni tampoc moriré si em maten. Si em cremen,
tornaré a néixer de les meves cendres.
Si m'arrenquen, les meves arrels
s'estendran en noves direccions,
en altres terres, i buscaran altres fonts.
Les meves branques abraçaran novament el cel
per nodrir-se de sol i donar fruit.

No temo morir ni tampoc que m'arrenquin.
Però, tanmateix, la mort em fa mal
i el desarrelament m'espren el cor
com una pesada maledicció,
perquè m'estimo aquesta terra que m'ha acollit,
on durant segles he enfonsat les meves arrels,
he obert les meves branques,
m'he sadollat de sol i he donat fruit.

Ara hauré d'arrelar en altres camps,
dins de la terra tocaré les fonts secretes,
transformaré els misteris del sol
i donaré fruit.
I vindran a collir novament els meus fruits
aquells que m'han desarrelat
i vindran a asseure's sota la meva ombra...
I amb el temps, en el fons de la seva ànima,
tal vegada sentiran vergonya d'ells mateixos.

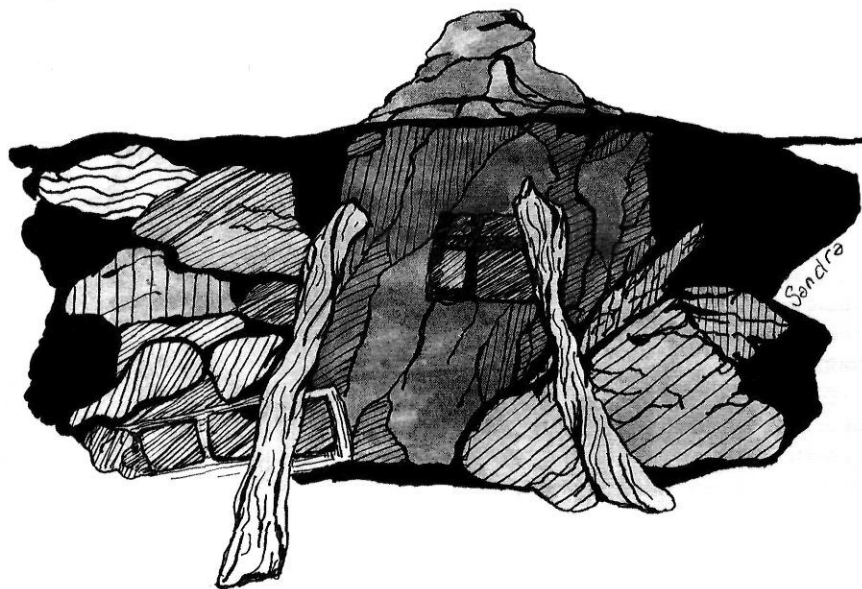

Als encontorns de Lissi

Al peu dels turons d'Alassós, on el pare semblava,
entre les pedres hi ha enterrada una ciutat.
I on no hi ha enterrada una ciutat?
A la mar on baixàvem els diumenges
per netejar la ciutat de les impureses de la setmana,
a la plana que ha esdevingut cendra
sota una canícula de quaranta graus
que ens ha deixat assedegats,
i a les planes de l'exili,
a l'estranger, amb el desig punyent del retorn?

Arreu hi ha enterrada una ciutat.
I cauen gotes grosses d'una pluja bíblica
que formen rius i descobreixen
mots, inscripcions, colors,
fonaments, senyals d'escuts,
figures que brillen damunt dels marbres relluents.

Sandra PUIG, il·lustradora d'aquest Fulls, nasqué a Flaçà el 9 de juny de 1972. Ha cursat estudis d'arts i oficis a l'Escola Llorja de Barcelona. Ha participat en diverses exposicions col·lectives: a la sala La Carbonera d'Olot, al Centre Cívic de les Drassanes de Barcelona i les Bernardes de Salt. Ha publicat dibuixos a diaris, revistes i fanzines.